

"טוב שסיפרת" - נקודות מרכזיות לפרק 6: אחרי הדיווח – המסלול הטיפולי

- לאחר גילוי פגיעה בילדה, הדבר הכי חשוב הוא לדאוג לשלומה ולרווחתה של הילדה. זה צריך להיות המצפן שלנו כל פעם שאנחנו הולכים לאיבוד בכאוס של הפגיעה.
 - מומלץ לפנות למרכזי הגנה לילדים ונוער "בית לין". יש בארץ 8 מרכזים כאלו והם התחנה הראשונה לילדים הנפגעים. יש שם מגוון אנשי מקצוע שהוכשרו ספציפית לעבודה רגישה עם ילדים והם יעשו את ההערכה והטיפול הראשוני, מבלי שצריך להטריט למקומות שונים. מה יכול הטיפול ב"בית לין":
 - כשתתקשרו למרכז ההגנה יענה לכם איש מקצוע שקודם כל יברר אתכם את הפרטים ויפרוס בפניכם את האפשרויות העומדות בפניכם. לפעמים יספיק רק מידע בטלפון.
 - במקרים שיש חשד אמיתי שהילד נפגע יזמינו אתכם לפגישה במרכז או יפנו אתכם לשרותי הרווחה באזור המגורים שלכם.
 - במרכז ההגנה יעשו את ההערכה הראשונית לגבי הפגיעה ויחליטו מה דחיפות ההתערבות. אם יוחלט על חקירה מיידיית במרכז, ההערכה והחקירה נעשים בפעם אחת ואין צורך לבוא שוב.
 - אם יהיה צורך בחקירה, הילד ייחקר עד גיל 14 ע"י עובד סוציאלי חוקר ולא ע"י משטרה.
 - בני נוער בגילאי 14-18 ייחקרו ע"י חוקר מטעם המשטרה אבל ללא מדים ובאווירה מכילה.
 - מתחת לגיל 14 החוקרת לרוב תעיד במשפט עם החקירה המצולמת במקום הילד, כדי למנוע ממנו טראומה נוספת.
 - במקרים של פגיעה מינית בין אחאים במשפחה או בין תלמידים במסגרת החינוכית, מרכז ההגנה יחד עם הרווחה יוכלו לקבל החלטה שלא להעביר דיווח למשטרה למרות שיש חובת דיווח, ולהעדיף במקרים מסוימים להפעיל מנגנון שמאפשר טיפול לנפגעים ללא פתיחת הליך פלילי.
 - אם חקירת הילדים תתבצע מחוץ למרכז, היא לא תמיד תהיה מיידיית. טוב שתקבלו ליווי במקביל מקו סיוע כי לפעמים נצטרך לחכות לתקופה עד לחקירה. המתנדבות בקווי הסיוע מלוות את המשפחות ולרוב נעשות משמעותיות מאוד לאורך התהליך.
- ניתן גם לפנות ישירות ללשכת הרווחה או למוקד המשטרה. במקרה כזה החקירה תיערך במשרדי חקירות ילדים או במקום אחר שיוחלט.

איך להכין את הילד למפגש עם חוקרת הילדים?

- החקירה עלולה להיות רגע משמעותי אך מלחיץ עבור הילד וההורים. החקירה מתבצעת ללא ההורים.

- חשוב להסביר לילדה שאנחנו נחכה להם מחוץ לחדר והם ייפגשו עם מישהי טובה שתוכל לעזור ושכדאי להם לספר כמה שיותר. התיווך שלכם ההורים והשדר שאתם סומכים על חוקרת הילדים יעזרו לילדים לתת אמון ולהיפתח. במרכז ההגנה יוכלו להדריך אתכם בעניין.

- יש מקרים בהם הילדה לא ירצו לשתף פעולה. זה מתסכל אבל זכרו ששיתוף מצריך בשלות, ואולי יש סיבה לכך שהם עוד לא מוכנים. במקרים כאלו חשוב שתגיבו באמפתיה כי זה באמת קשה לילד לספר, ותציעו לחזור לחקירה במרכז ההגנה מאוחר יותר, כשהם ירגישו שהם מוכנים יותר.

- המשיכו לעודד אותם לספר לכם גם אם לא לחוקרים בשלב זה. תשאלו בצד שלהם, תחזקו את תחושת המסוגלות שלהם ותעודדו אותם לומר לכם מתי כן יהיו בשלים.

הטיפול לאחר חקירת הילדה

- כשנחשפת פגיעה מינית בילדה, מרכז ההגנה יפנה אתכם להמשך טיפול במרכזים ייעודיים מוסמכים (בכל מחוז יש מרכז טיפול כזה) ותמיד הטיפול יהיה ללא עלות כלל ויימשך כל עוד יהיה צורך בכך.

- בפגיעות מסוג אחר כמו פגיעה פיזית, רגשית או הזנחה קשה, יפנו אתכם להמשך טיפול של העו"ס לחוק הנוער בלשכת הרווחה באזור המגורים של המשפ' והיא תפנה למסגרת הטיפולית המתאימה, כמו מרכזים לאלימות במשפחה או מרכז הורים-ילדים. הטיפול יכלול גם הדרכת הורים.

- טיפול עושה "סדר בנפש" שכולל: יצירת אמון ושיתוף במה שקרה, הכרה בפגיעה ולגיטימציה לכאב ולאבדן, הורדת אשמה, חיבור לכוחות פנימיים ולנוכחות של סביבה תומכת, ולבסוף תחושה של משמעות.

- לא כל ילד שחווה פגיעה יסבול בהכרח מפוסט טראומה. ככל שהטיפול יהיה טוב וסמוך יותר לפגיעה, כך סיכויי ההחלמה יהיו יותר טובים ונוכל למנוע מסימפטומים להתקבע כהפרעות רגשיות.

- יש מצבים בהם טיפול עלול ליצור גרסיה, בעיקר בפגיעות מתמשכות כשהילד כבר פיתח מנגנוני הגנה שעזרו לו לשרוד והחשיפה שלהם יכולה לאיים עליו או לזעזע את היציבות שלו. במקרים כאלו מומלץ להתייעץ ולקבל סיוע מקצועי.

מי יכול לטפל?

- חשוב מאוד להגיע לטיפול מקצועי אצל אנשי טיפול שהתמחו בתחום הפגיעה המינית או פגיעה פיזית, רגשית או הזנחה. במקביל לטיפול של הילד הנפגע, חשוב שההורים יהיו מעורבים, מעודכנים ופעילים במסגרת הדרכת הורים.

- יש מרכזים מוסמכים ששרותי הרווחה בקהילה ומרכזי ההגנה מפנים אליהם.

- הורים שמחפשים טיפול פרטי יוכלו לקבל הפנייה למטפלים מקצועיים דרך קווי הסיוע השונים.

- חשוב לוודא את המקצועיות של מטפל פוטנציאלי. טיפ טוב להורים: מטפל מקצועי יברר קודם כל האם המקרה מחויב בדיווח או לא.

- אם אין קליק בין הילדה שלכם לבין המטפל.ת, המשיכו לחפש. לפעמים לוקח זמן לבסס קשר טיפולי, או שתופיע התנגדות לפני תחילת הטיפול. חשוב לברר עם המטפל אם ההתנגדות היא טבעית לתהליך הטיפול וצריך להתגבר עליה או אם מדובר במעצור משמעותי יותר שמבקש ביורר נוסף.

לאן לפנות להתייעצות וטיפול

- בכל מקרה של התלבטות מומלץ להתייעץ קודם עם **מרכזי ההגנה לילדים ונוער "בית לין"**. ישנם 8 מרכזים הפרושים ברחבי הארץ. לקריאה נוספת על 'בתי לין' ופרטי קשר בלינק [פה](#) או דרך מוקד רווחה 118.

- במקרי חשד לפגיעה מינית ניתן להתייעץ גם עם **קווי הסיוע לנפגעי.ות תקיפה מינית** בלינק [פה](#).

- אם יש סימנים לפגיעה מינית מומלץ לפנות בהקדם האפשרי תוך 72 שעות מהפגיעה לאחד **החדרים האקוטיים** בבתי החולים הפזורים ברחבי הארץ. תוכלו לקרוא עוד על החדר האקוטי ולקבל פרטי קשר בלינק [פה](#).

מוזמנים לצפות בפרקים נוספים בסדרה "טוב שסיפרת" בלינק [פה](#).